

Ala xa masenyi Eburu bɔnsɔe bε

Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kabi dunipa sa daa, Alatala na a xa seriye masenfe adamadie bε. Namijonme xungbee naxa Ala xui me, e fa na dentegē sa mixie bε. Iburahima, Isiyaga, Yaxuba, Yusufu, Munsa, Yosuwe, Dawuda, Sulemani, Esayi, nun Esidirasi, nee birin findixi mixi binyee nan na Ala naxee rawalixi alako a xa seriye xa kolon, a xa sebe Kitaabui kui. A dɔnxsɔe ra Ala naxa a xa masenyi nde so Annabi Isa yi ra, naxan findixi a xa Mixi Sugandixi ra dunipa birin bε.

Isa fatanxi Eburu bɔnsɔe nan na ałɔ namijonme dangixie. A naxa na seriye birin natinme ałɔ Ala nu wama a xɔn ma ki naxe. Kɔnɔ Ala nu bara masenyi neene nde so Isa yi ra, Eburu bɔnsɔe mu nu naxan kolon sinden. Na masenyi mu Ala xa seriye singe matandixi de, a a rakamalixi ne.

Singe ra Ala nu bara saate xiri a tan nun adamadie tagi, kɔnɔ yunubi kerɛn gbansan nu nɔma na saate kanade, mixi fa lɔe. Isa to fa dunipa ma, Alatala naxa saate neene xiri a tan nun adamadie tagi, naxan nɔma yunubie xafaride, mixi fa nɔ kiside.

Singe ra Ala nu bara serexedubee ti a tan nun adamadie tagi, e xa findi mixie xa saabui ra. Kɔnɔ e to nu findixi adamadie ra, e fan naxa yunubie raba ałɔ booree, e naxa faxa. Na kui, e mu findi saabui fanyie ra. Isa to fa dunipa ma, Alatala naxa a ti a tan nun adamadie tagi, a naxa findi dunipa saabui fanyi ra. Yunubi yo mu nu na a ma. Faxe mu nu nɔma a makankande. Na kui, Ala naxa a xa fe ite, a xa dunipa yamari sa keli Ala yirefanyi ma, a magoroxi dennaxe.

Singe ra Ala nu bara a masen mixie bε a e xa xurusee ba serexe ra e xa yunubie xa fe ra. Na naxa adamadie bɔnɛ raxara dendoronti, kɔnɔ a mu nɔ e xa yunubi xafaride yati yati. Isa to fa dunipa ma, Alatala naxa a yamari a xa a yete ba serexe ra dunipa bε. Na kui, adamadie xa yunubie naxa xafari, mixie naxa kisi sɔtɔ naxan mu kanama abadan.

Na birin a masenxi ne a Ala Isa xeexi ne alako a xa a xa seriye rakamali, a findi kisi ra bɔnsɔe birin bε. Xibaaru fanyi nan na ki. Ala xa na raso won bɔnɛ kui, won xa fahaamui sɔtɔ na ma, a a findixi kisi nan na won bε. Amina.

Ala xa masenyi Eburu bɔnsɔe bε

Ala xa xæra

¹ Temui dangixi Ala naxa masenyi ti won benbae bë namijñonmee saabui ra. A na raba në sanmaya wuyaxi, a na raba në ki wuyaxi ra. ² Kõnõ yakösi, naxan findixi waxati dõnxõe ra, Ala a xa masenyi ti won bë a xa Di saabui ra. A bara a xa Di findi dunija kë tongoma ra, a dunija daa a xa Di nan saabui ra. ³ Yi Di findixi Ala xa nõre tofanyi nan na, a findixi Ala misaali yati nan na. A dunija bun tima a xa masenyi sënþema nan na. A to gë yunubie xafaride, a naxa a magoro Ala Nõre Kanyi yirefanyi ma ariyanna kui.

⁴ Na kui, a tide dangi malekëe ra, a xili fisamante nan sõto. ⁵ Ala mu a masenxi malekë yo bë,

«N ma di nan i ra,
to n bara findi i Baba ra.»

A mu a masenxi malekë yo bë,
«N tan findima a Baba ra,
a tan findima n ma di ra.»

⁶ Ala to a xa Di fisamante ramini dunija, a naxa a fala,
«Ala xa malekëe xa a batu.»

⁷ A a masenxi malekëe xa fe ra,
«Ala xa malekëe luma në alõ foye,
a xa walikëe luma në alõ te.»

⁸ Kõnõ a a masenxi në a xa Di xa fe ra,
«Ala, i xa mangë kibanyi buma në abadan.
Tinxinyi nan findixi i xa mangëya tõnxuma ra.

⁹ Tinxinyi nan nafan i ma.
Naaxuna mu rafan i ma fefe ma.
Na nan a toxi, Marigi, i Marigi Ala bara i sugandi sëewë kui.
I findixi fisamante nan na dangife i booree ra.»

¹⁰ A man a masenxi në,
«Marigi, i bara dunija ti a fõle ra,
i tan nan koore daaxi.

¹¹ Koore nun bõxi fama kanade,

kono i tan buma ne abadan.

E forima ne alo dugi.

¹² I koore nun boxi mafindima ne
alo donma mafindima ki naxe.

E fama ne masarade alo sose masarama ki naxe.

Kono i tan mu masarama,

i xa fe mu jɔnma abadan.»

¹³ Ala mu a masenxi maleke yo be,
«I xa dɔxɔ n yirefanyi ma,
han n xa ge i yaxuie ragorode i sanyi bun ma.»

¹⁴ Malekée tan findixi Ala xa walikée nan na, fate mu na naxee be, a naxee xεema kisi ketongoe malide.

2

Ala xa serexe

¹ Won xa won jɔngi sa na masenyi xɔn ma a fanyi ra, won naxan mexi, alako won naxa kira bɔnin. ² Ala xa masenyi senbe nu gbo, a nu bara naxan so malekée yi ra. Adamadi naxee na matandi, e naxa sare xɔrɔxɔe sɔtɔ. Xa nee sa sare xɔrɔxɔe sɔtɔ, ³ won tan go? Xa won kisi xungbe rabolo, won ma fe fa luma di? Won Marigi yati nan singe a masenxi won be, mixi naxee a xui mexi e fan bara findi na seedee ra. ⁴ Ala bara e xa seudejɔxɔya fari isa tɔnxumae ra, fe magaaxuxie, kaabanako mɔɔli birin, nun bupae ra Xaxili Séniyenxi naxee fixi e ma a waxɔnki.

⁵ Ala mu mangεya firma malekée ma tina e xa dunija yamari, muxu dunija naxan xa fe falafe wo be yi ki. ⁶ Yi seudejɔxɔya sεbexi Kitaabui kui:

«Munse lanxi adama ma,

i to i majɔxunma a xa fe ma?

Munse lanxi adama xa di ma,

i to i jɔngi sama a xa fe xɔn ma?

⁷ I bara a ragoro malekée bun ma waxati dendoronti kui.

I bara dariyε nun binyε fi a ma,

⁸ i bara se birin lu a sanyi bun ma.»

Na kui, Ala to se birin sa a xa mangεya bun ma, sese mu na a mu naxan

yamarima. Kōnō won mu se birin toma a xa mangeya bun ma sinden.⁹ Won munse toma? Ala naxa Isa ragoro malekēe bun ma waxati dendoronti kui, kōnō Isa xa faxē naxa findi xunnakeli nun binyē ra a bē. Na kui, Ala naxa hinne won na, a Isa faxa adamadi birin jōxōe ra.

¹⁰ Ala nan se birin daaxi, se birin na a tan nan bē. A man wama adamadi gbegbe xa so a xa nōre kui. Na kui, a nu lanma a xa e Rakisima xa fe rakamali tōrē ra.¹¹ Naxan adamadie raseniyenma, nun naxee raseniyenxi, e birin fatanxi Baba kerēnan na. Na kui, a mu yaagi e xilidē a ngaxakerenyie.¹² A naxa a masen, «N i xili masenma nē n ngaxakerenyie bē, n i matōxōma nē jama tagi.»¹³ A man naxa a masen, «N nan n ma lanlanteya sama Ala nan ma.» A man naxa a masen, «N na be, muxu nun die Ala naxee fixi n ma.»

¹⁴ Na die to findi fate nun fasē ra, Isa fan naxa a yetē misaali e ra, alako a xa nō Ibulisa xun nakanade a yetē xa faxē saabui ra. Faxē senbē nu na Ibulisa nan yi ra.¹⁵ Isa naxa a yetē misaali a ngaxakerenyie ra alako a xa e ratanga faxē xa gaaxui ma e xa dunijēigiri kui, naxan luxi alō konyiya.¹⁶ A na birin naba Iburahima bōnsōe nan malife ra, a mu a raba malekēe xa bē.¹⁷ Na nan a toxi a naxa a yetē maniya a ngaxakerenyie ra, alako a xa nō sērēxēdubē kuntigi wali rabade kinikini nun tinxinyi ra Ala bē, a fa findi jama xa yunubie xafarima ra.¹⁸ Isa fata mixie malide e xa maratantanyi kui, barima a fan maratantanyi nun tōrē kolon nē.

3

Isa nun Annabi Munsa

¹ Na kui, n ngaxakerenyi sēniyēnxié, wo tan naxee xilixi ariyanna ma, wo xaxili xa ti Isa ra, Ala xa xēera nun a xa sērēxēdubē kuntigi, won danxaniyaxi naxan ma.² A tinxin nē Ala bē, naxan nu bara a ti na wali ra, alō Annabi Munsa fan a rabaxi ki naxē Ala xa banxi kui.³ Isa xa binyē dangi Munsa gbe ra, alō banxiti xa binyē dangixi a xa banxi ra ki naxē.⁴ Banxi birin tixi mixi nde nan saabui ra, kōnō Ala nan dunija birin daaxi.⁵ Annabi Munsa findixi konyi dugutēgē nan na Ala xa banxi kui, alako a xa seedejōxōya ba masenyi xa fe ra naxan fama tide.⁶ Kōnō Ala xa Mixi Sugandixi findixi Ala xa Di dugutēgē nan na, naxan Ala xa banxi yamarima. Won tan fan findixi na banxi nan na, xa won lama Isa ra, xa won won xaxili tima a ra, na nan findixi won ma matōxōe ra.

⁷ Na na a ra, wo xa wo jəngi sa Ala Xaxili Səniyənxi xa masenyi xən ma. A səbəxi,

«Xa wo bara a xui rame to,

⁸ wo naxa wo kobe raso a ra,

alɔ wo a rabaxi ki naxə gbengberenyi ma.

Na təmui a nu wo matofe nɛ,

kənɔ wo naxa a matandi.

⁹ Menni wo benbae bara kata e xa n mato.

E naxa n ma wali to jətə tongo naani bun ma.

¹⁰ Na kui, n naxa xənɔ na waxati mixie ma.

N naxa a fala, «E bəjə makuya n na təmui birin,

e mu n ma seriye kolon.»

¹¹ Na na a ra n naxa n kali xənə kui,

«E mu soma n ma malabui kui feo!» »

¹² N ngaxakerenyie, wo xa məəni wo yətə ma a fanyi ra alako wo bəjə naxa lu jaaxupa nun danxaniyatəreja kui, wo fa gbilen Ala fəxə ra, Ala naxan na na. ¹³ Ləxə yo ləxə wo xa wo bore ralimaniya. Wo xa gbilen na ma ləxə birin alako yunubi naxa fa wo nə, wo bəjə fa balan Ala mabiri. ¹⁴ Xa won sa won xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi ra alɔ won a fələxi ki naxə, lanyi bara lu won nun Isa tagi. ¹⁵ A səbəxi Kitaabui kui,

«Xa wo bara a xui rame to,

wo naxa wo kobe raso a ra,

alɔ wo a rabaxi ki naxə wo to a matandi.»

¹⁶ Nde Ala matandi, e to gə a xui raməde? Mixie xa mu a ra naxee mini Misira bəxi ra Annabi Munsa saabui ra? ¹⁷ Ala xənɔ nə ndee ma jətə tongo naani bun ma? Mixie xa mu a ra naxee yunubi rabaxi, e fa səntə gbengberenyi ma? ¹⁸ Ala a kali nde bə a e mu soma a xa malabui yire? Mixie xa mu a ra naxee a matandixi? ¹⁹ Na kui, won bara a fahaamu a e xa danxaniyatəreja nan a niya e mu so.

fe birin naba alako sofe na malabude kui a naxa kana wo bɛ. ² Won bara na xibaaru fanyi me alɔ booree a mexi ki naxɛ, kɔnɔ a mu sese fanxi e ma e xa danxaniyatareŋa xa fe ra. ³ Kɔnɔ won tan naxee bara la a ra, won fama ne sode na malabude kui. A sɛbɛxi na xa fe ra,

«N to xɔnɔ e ma, n naxa n kali,
e mu soma n ma malabude.»

Kɔnɔ Ala xa wali bara jɔn kabi dunipa fɔlɛ, ⁴ barima a sɛbɛxi Kitaabui kui na lɔxɔɛ soloferne nde xa fe ra,

«Lɔxɔɛ soloferne nde Ala xa wali naxa kamali. A naxa a malabu.»

⁵ A man sɛbɛxi Kitaabui kui, «E mu soma n ma malabude.»

⁶ Ala nu bara a janige mixi ndee xa so a xa malabude kui, kɔnɔ na mixi singe naxee na xibaaru mexi, e mu so e xa danxaniyatareŋa xa fe ra. ⁷ Na nan a toxi Ala bara lɔxɔɛ gbɛtɛ sugandi naxan findixi to ra. Na fe singe to bara dangi a xɔnnakuye ra, Ala man naxa a masen Dawuda saabui ra,

«Xa wo bara a xui rame to,
wo naxa wo kobe raso a ra.»

⁸ Xa a sa li Yosuwe nu bara malabui fi e ma nu, Ala man mu nu lɔxɔɛ gbɛtɛ xa fe falama nu. ⁹ Han ya malabui luxi Ala xa jama bɛ e mu naxan sɔtɔxi sinden. ¹⁰ Naxan soma Ala xa malabui kui, a a malabuma ne a xa wali birin ma, alɔ Ala malabuxi a xa wali kui ki naxɛ.

¹¹ Won xa fe birin naba sofe ra na malabui kui, alako mixi yo naxa bira tantanyi kui alɔ Isirayilakae a rabaxi ki naxɛ. ¹² Ala xa masenyi sɛnbɛ gbo, a walima mixi bɔjɛ ma. A xaaŋɛn dangife santidegema dɛ firinyi ra. A soma won bɔjɛ nun won sondonyi nan kui, a so won sɔɔra nun won nadɔxɔdee xɔn. A won sondonyi waxɔnfe nun majɔxunyi birin makiiti. ¹³ Nimase yo mu nɔma a nɔxunde Ala ma. Ala fe birin toma ne, fe birin dentegɛ fama sade a tan nan bɛ.

¹⁴ Isa, won ma sereɛdubɛ kuntigi xungbe, Ala xa Mixi Sugandixi, a to so ariyanna kui, won fan xa bira won ma danxaniya fɔxɔ ra won bara naxan makenen. ¹⁵ Won ma sereɛdubɛ kuntigi won ma sɛnbetareya kolon, a kinikinixi won ma na nan ma. Sentane naxa kata a ratantande mɔɔli birin na alɔ won tan, kɔnɔ a mu a nɔ. ¹⁶ Na na a ra, won xa won maso a xa hinne kibanyi ra lanlanteya ra, alako won xa kinikini nun hinne sɔtɔ a temui.

Isa won ma sərexədubə kuntigi

¹ Sərexədubə kuntigi birin tongoxi adamadie nan ya ma, a fa ti Ala xa wali ra adamadie bə, alako a xa hadiya nun sərexə məɔli birin ba yunubie xa fe ra. ² A mixie xa fe kolon naxee na dimi kui, e ləexi, barima a fan na e ya ma, a tantanma. ³ A xa sənbetareya a niyama nə a xa sərexə ba a yetə xa yunubie bə, a nun nəma xa yunubie xa fe ra.

⁴ Mixi mu nəma yi binyə sətəde a yetə ra, fo Ala a xili alə a Haruna xili ki naxə. ⁵ Ala xa Mixi Sugandixi fan mu sərexədubə kuntigi binyə sətə a yetə xa ra. Ala nan a fixi a ma, a falafe ra,

«To i bara findi n ma di ra.

N tan fan bara findi i Baba ra.»

⁶ A man səbəxi Kitaabui kui,
«I bara findi sərexədubə ra abadan,
Melekisedeki məɔli.»

⁷ Isa bara a xui ite Ala maxandi ra a xa dunijəigiri kui, a bara a makula, a na wafe. A na raba nə barima a a kolon a Ala nan nu nəma a ratangade faxə ma. Ala bara a xa duba suxu, barima a nu bara tin lufe a xa yaamari bun ma. ⁸ Isa findixi Ala xa Di nan na, kənə na kui a naxa a matinkan fo a xa Ala rabatu hali na findixi tərə nan na a bə. ⁹ Isa xa fe to kamali, a naxa findi saabui ra a mantonyie birin xa abadan kisi sətə. ¹⁰ Ala naxa a ti sərexədubə kuntigi ra Melekisedeki daaxi.

¹¹ Fe gbegbe na na kui muxu wama naxan masenfe wo bə, kənə na tagi rabafe xərəxə, barima wo mu soma fee kui mafurenyi ra. ¹² A nu lanma wo xa findi karaməxə ra yi waxati, kənə han yakəsi wo hayi na karaməxə nde ma naxan wo xaranma Ala xa masenyi singee ra. Wo mu fata fe tilinxı fahaamude sinden, alə diyərə naxan mu fata sube donde, fo a xa xijə min sinden. ¹³ Mixi naxan hayi na Ala xa na masenyi singee ma, a mu gəxi tinxinyi kolonde, a mu məxi a xa danxaniya kui. A luxi alə diyərə naxan xijə gbansan minma. ¹⁴ Kənə mixi naxan məxi a xa danxaniya kui, naxan bara gə tinxinyi nun tinxintareya tagi raba kolonde, a nəma nə xaranyi tilinxı fan kolonde. A tan luxi alə xəməxi naxan baloma sube fanyi ra.

Ala xa seriye tilinxí

¹ Na nan a toxi won lanma won xa siga yare ma Ala xa Mixi Sugandixi xa xaranyi kui. Won xa dangi na masenyi singee ra, won xa so fe tilinxie kui. Na masenyi singee nan ya: wali jaaxi bęjinfé naxan mixi xaninma yahannama, ² danxaniyafe Ala ma, xunxafe ye xɔɔra, bęlexę safe mixie ma, kelife faxę ma, nun Ala xa kiiti dɔnxɔę. ³ Xa Ala tin, won xa siga yare ma won ma xaranyi kui.

⁴ Mixi naxan bara ge Ala xa naiyalanyi tote, naxan bara Ala xa ki nemunnemun, Ala Xaxili Səniyenxi bara lu naxan bę, ⁵ naxan bara a kolon a Ala xa masenyi fan, naxan bara Ala sənbe kolon naxan fama rawalide waxati naxan sa fama, ⁶ xa a sa li na mixi mɔɔli bara danxaniya bęnin, a mu nōma tuubide sɔnɔn. A luxi alɔ a man bara Ala xa Di mabanban wuri magalanbuxi ma, a fa a rayaagi nama ya xɔri.

⁷ Bɔxi naxan bara tune ye sɔtɔ a fanyi ra, a fa sansi ramini a kanyi bę, Ala baraka ragoroma ne a ma. ⁸ Kɔnɔ bɔxi naxan tunbe nun jooge tun naminima, na bɔxi mu fan. A gbe mu luxi a xa danka, a rajɔnyi a fa gan.

⁹ Muxu xanuntenyie, hali muxu xa wɔyenyi xɔrɔxɔ, muxu bara la a ra wo na kira fanyi nan xɔn, naxan findi kisi kira ra. ¹⁰ Ala tinxin, a mu neemuma wo xa wali ma. A wo xa xanunteya kolon, wo naxan masenxi wo xa wali kui a xili ra, a nun wo naxan masenxi səniyentɔee bę. Han ya wo na na wali nan kui. ¹¹ Muxu wama ne wo xa wo tunnabexi na birin kui han a rajɔnyi, alako wo xa fe sɔtɔ wo wo xaxili tixi naxan na. ¹² Wo naxa wo tunnaxɔnɔ. Wo xa bira danxaniyatɔee xa misaali fɔxɔ ra, naxee ke sɔtɔma Ala naxan laayidixi e bę. E na sɔtɔma e xa danxaniya nun e xa tunnabexi nan saabui ra.

¹³ Ala to laayidi tongo Iburahima bę, a mu nɔ a kalide fe nde ra naxan gbo a bę. Na na a ra, a naxa a kali a yetę ra, ¹⁴ a falafe ra,

«N baraka sama ne i xa fe. I bɔnsɔę wuyama ne.»

¹⁵ Iburahima to ge mame tide, Ala naxa a xa laayidi rakamali a bę. ¹⁶ Adama a kalima fe nde ra naxan gbo a bę. Na marakali sənbe fima ne a xa wɔyenyi ma, alako mixi naxa nɔ na matandide. ¹⁷ Na nan a toxi, Ala fan naxa a rakali alako mixie, na laayidi tongoxi naxee bę, e xa a kolon Ala xa nate mu masarama. ¹⁸ Ala naxa na laayidi tongo, a man naxa a rakali, alako won xa nɔ limaniya xungbe sɔtɔde. Wule yo mu na na fe firinyi kui. Won bara fe birin nabolo a xa fe ra, won fa won xaxili ti a ra. ¹⁹ Mixi xaxili tife Ala ra, a

luma nε alɔ hanga naxan banbanxi ye bun ma. Won fan won xaxili tima Ala ra na ki ne naxan na a xa hɔrɔmɔlingira kui dugi gbakuxi xanbi ra,²⁰ Isa soxi dənnaxε won ya ra, a xa findi won ma sərexədubε kuntigi ra abadan, alɔ Melekisedeki.

7

Sərexədubε Melekisedeki

¹ Melekisedeki nan nu na Salamu mangε ra, a man nu findixi Ala Xili Xungbe Kanyi xa sərexədubε nan na. Iburahima to gε mange ndee xun nakanade, Melekisedeki naxa sa naralan a ra, a duba a bε.² Iburahima naxa farile fi a ma. Melekisedeki xili fasarixi yi ki «mangε tinxinxi.» A man nu findixi Salamu mangε nan na, naxan xili fasarima yi ki «bɔŋesa mangε.»³ A baba mu kolon, a nga mu kolon, a xa taruxui mu kolon. A xa simaya fɔlɔxi təmui naxε, a nun a jɔn təmui, na fan mu kolon. Na kui, a luxi ne alɔ Ala xa Di, naxan findixi sərexədubε ra abadan.

⁴ Wo a mato Melekisedeki tide nu gboxi ki naxε. Hali won baba Iburahima, a naxan sɔtɔ a wasaso se ra, a naxa na farile fi a ma.⁵ Ala xa səriye a falama jnama xa farile so Lewi bɔnsɔε yi ra, naxan findixi sərexədubε ra. Na jnama fan kelixi Iburahima bɔnsɔε ne, e findi Lewi ngaxakerenyie nan na.

⁶ Kɔnɔ Melekisedeki tan, hali a to mu nu na Lewi bɔnsɔε xa taruxui kui, Iburahima naxa farile so a yi ra. Melekisedeki naxa duba Iburahima laayidi kanyi bε.⁷ Birin a kolon mixi naxan dubama a boore bε, a tide gbo na kanyi bε.

⁸ Lewi xa mixi naxee farile rasuxuma, e faxama ne, kɔnɔ Melekisedeki tan mu faxaxi.⁹ Na kui, a luxi ne alɔ Lewi, naxan luma farile rasuxu ra, a nu bara farile fi Melekisedeki ma Iburahima saabui ra,¹⁰ barima Lewi bɔnsɔε nu na a benba Iburahima fate i, a naralan Melekisedeki ra təmui naxε.

¹¹ Xa a sa li fe birin nu nɔma kamalide Lewi bɔnsɔε xa sərexədubε ja saabui ra nu, jnama Ala xa səriye sɔtɔxi naxan na, e hayi mu nu na Melekisedeki xa sərexədubε ja ma nu, naxan mu fatanxi Haruna bɔnsɔε ra.¹² Sərexədubε ja na masara, yaamari fan xa masara.

¹³ Yi masenyi birin falaxi mixi naxan ma fe ra, a kelixi bɔnsɔε ne sərexədubε mu na bɔnsɔε naxε.¹⁴ Birin a kolon a won Marigi kelixi Yuda bɔnsɔε ne. Annabi Munsa mu yaamari yo fi na bɔnsɔε mixie ma e xa sərexədubε wali raba.

¹⁵ Muxu naxan masenxi, a fiixε, barima sərexədubε gbεtε bara mini, naxan maniya

Melekisedeki ra,¹⁶ naxan mu findixi sérédubé ra a bɔnsɔe xa fe ra. Na kanyi findixi sérédubé ra, barima faxe mu nɔ a ra.¹⁷ Yi seedejɔxɔya bara raba a xa fe ra, «I findixi sérédubé nan na abadan, Melekisedeki daaxi.»

¹⁸ Yaamari singe bara ba na a xa sénbətareya xa fe ra, a mu nu nɔma a xa wali rabade.¹⁹ Na yaamari mu nɔ fefe rakamalide, kɔnɔ fe nɛenɛ bara mini won xaxili tima naxan na, naxan nɔma won malide won makɔrede Ala ra.

²⁰ Na fe nɛenɛ mu tixi marakali xanbi.²¹ Sérédubé singee bara wali suxu marakali xanbi, kɔnɔ Isa nan findixi sérédubé ra yi marakali ra Ala naxan masenxi, «Marigi bara a kali, a mu a xa nate masarama:
I tan nan findixi sérédubé ra abadan.»

²² Na kui, Ala bara saatɛ tongo won bɛ Isa saabui ra, naxan fan boore bɛ.

²³ Na xanbi, sérédubé singee nu wuya, barima e to faxa, mixi gbetee nu tima e jɔxɔe ra.²⁴ Kɔnɔ Isa tan mu faxama, a buma nɛ abadan. A xa sérédubéja mu radangima mixi gbetee ma.²⁵ Na nan a toxi a nɔma mixi rakaside naxan a makɔrema Ala ra a tan saabui ra. A njɛ to a ra, a nɔma findide e xa saabui fanyi ra Ala yire abadan.

²⁶ Won hayi na na sérédubé kuntigi mɔɔli nan ma naxan séniyen, yunubi mu na naxan ma, naxan mu fe jaaxi yo kolon, naxan mu luma yunubitɔee ya ma, naxan xa fe itexi dangife koore ra.²⁷ Isa mu luma alɔ boore sérédubé kuntigie, naxee lanma e xa sérɛxɛ ba lɔxɔ yo lɔxɔ e xa yunubie xa fe ra, a nun nama xa yunubie xa fe ra. A tan bara a yɛtɛ ba sérɛxɛ ra kerenyi ra.²⁸ Yaamari singe nu mixi sénbətaree nan tima sérédubé kuntigie ra, kɔnɔ na marakali nɛenɛ naxan faxi na yaamari singe dangi xanbi, a bara Ala xa Di ti sérédubé kuntigi ra, naxan bara gɛ kamalide abadan.

8

Ala xa saatɛ nɛenɛ

¹ Masenyi xunyi nan ya: Won ma sérédubé kuntigi magoroxi Ala Xili Xungbe Kanyi xa kibanyi yirefanyi ma ariyanna kui.² A walima Ala xa hɔrɔmɔlingira yati yati nan kui, Marigi naxan tixi, adamadie belɛxɛ fɔxi mu naxan na.

³ Sérédubé kuntigi birin lanma a xa sérɛxɛ mɔɔli birin ba Ala bɛ. Na kui a nu lanma se nde xa lu yi sérédubé fan yi ra a naxan bama sérɛxɛ ra.⁴ Xa won ma sérédubé kuntigi nu na dunjna nu, a mu nu findima sérédubé ra nu, barima Ala xa yaamari jan bara mixi gbetee ti na sérɛxɛ wali ra.

⁵ Na mixie Ala batuma hɔrɔmɔlingira nan kui, naxan misaalixi hɔrɔmɔlingira ra naxan na ariyanna. Na nan a toxi Ala naxa Annabi Munsa yamari hɔrɔmɔlingira tife ra, a falafe ra,

«A mato a fanyi ra,
i xa hɔrɔmɔlingira ti
alɔ a masenxi i bε geya fari ki naxε.»

⁶ Kɔnɔ yakɔsi Ala xa Mixi Sugandixi bara wali sɔtɔ naxan tide gbo boore sereχedubee xa wali bε tife ra Ala nun adamadie tagi. A tide gbo barima a faxi saate naxan na, na fan saate fori bε. A xa saate mabanbanxi laayidie nan na, naxee fan dangi laayidi forie ra.

⁷ Xa na saate singe nu nɔma a xa wali rabade nu, Ala mu fama a firin nde ra nu. ⁸
Ala naxa yi marakɔrɔsi raba jama ra,

«Marigi xa masenyi nan ya:
Waxati na fafe,
n saate neenɛ tongoma Isirayila nun Yudaya jama bε temui naxε.

⁹ Na mu luma alɔ na saate singe
n naxan tongo e benbae bε,
n e ramini Misira bɔxi ra temui naxε.
E to n ma saate bεpin,
n fan naxa e bεpin.

Marigi xa masenyi nan na ki.

¹⁰ Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila jama bε,
na waxati dangi xanbi.

Marigi xa masenyi nan ya:
N nan n ma sereiyɛ rasoma ne e xaxili kui,
n a sebε e sondonyi ma.

N findima e Marigi Ala nan na,
e fan findi n ma jama ra.

¹¹ Mixi yo mu a boore matinkanma,
mixi yo mu a falama a ngaxakerenyi bε,
<I xa Ala kolon,>
barima na waxati e birin n kolonma ne,
kelife mixi xuri ma han mixi xungbe.

¹² N diñema ne e xa tinxintareya ma,
n e xa yunubie xafarima ne.»

¹³ A to yi saate xili fala saate neñe, a bara boore findi saate fori ra. Saate fori tan lanma a xa ba na, a tide mu na sɔñɔñ.

9

Ala xa Mixi Sugandixi xa serexε

¹ Saate singe bun ma, yaamari ndee nu na batui xa fe ra, nun Ala xa hɔrɔmɔlingira xa fe ra, naxan nu na dunija. ² Na hɔrɔmɔlingira to ti, yire nde nu na naxan nu xili yire seniyenxi. Lanpui nu na a kui, a nun teebili serexε taami nu saxi naxan ma. ³ Yire seniyenxi firin nde nu na dugi gbakuxi xanbi ra, naxan nu seniyen dangife boore ra. ⁴ Surayi ganse xεema daaxi nun saate kankira nu na na yire kui. Xεema nu saxi saate kankira birin ma. Tɔnbili xεema daaxi mana nu ragataxi naxan kui, Haruna xa xuli naxan fuga, a nun walaxee, saate sebexi naxee ma, e birin nu na na saate kankira kui. ⁵ Ala xa maleke nɔrɔxi masolixi firinyi nu tixi saate kankira fari, e yunubi xafari yire makoto. A mu lanma won xa so na wɔyenyi birin kui yakɔsi.

⁶ Na yire to ge yailande na ki, serexεdubε nu luma so ra na yire seniyenxi singe nan kui, e e xa wali raba naa. ⁷ Kɔñɔ serexεdubε kuntigi nan gbansan nu nɔma sode na yire seniyenxi firin nde kui. Ne yo ne a nu soma naa sanmaya kerɛn, a wuli xanin a xa yunubie nun jama xa yunubie xa fe ra e naxan naba a kolontareya ma. ⁸ Na kui, Ala Xaxili Seniyenxi nu wama a masenfe ne a yire naxan nu seniyen dangife yire birin na, a mənni mu nu rabixi mixie bε na hɔrɔmɔlingira singe xa waxati. ⁹ Na birin findixi misaali nan na yi waxati mixie bε. A a masenma a na serexε birin mu nɔma batulae xaxili raseniyende. ¹⁰ Na yaamari singee, donse, minse, nun sali ye xa fe ra, e nu fixi mixie ma e xa yunubie nan xa fe ra, han waxati neñe fama temui naxε.

¹¹ Ala xa Mixi Sugandixi to findi won ma serexεdube kuntigi ra, a bara fa heeri ra, a naxan sɔtɔ won bε. A bara so Ala xa hɔrɔmɔlingira fanyi kui, adamadi mu naxan yailanxi yi bɛnde fuji fari. ¹² Kɔñɔ a mu so si kontonyi nun ninge wuli xa ra, a so na yire seniyenxi fisamante kui a yete wuli nan na. A so ne kerenyi ra, barima na nu findixi xunsare nan na adamadi bε naxan mu jɔnma abadan. ¹³ Xa si kontonyi nun tura wuli, a nun te xube naxan fatanxi ninge serexε ra a sa mixi seniyentaree ma, xa na fe mɔɔli nɔma

mixi raseniyende nu,¹⁴ Ala xa Mixi Sugandixi wuli mu dangima xε na ra? A naxa a yete ba sereχε kamalixi ra Ala bε, Ala Xaxili Seniyenxi xa yaamari bun ma, alako a xa won xaxili raseniyen wali jaaxie ma, naxee won faxama. A na raba ne won bε alako won xa Ala Nijε batu.

¹⁵ Na kui, a bara findi saabui ra yi saate neene xa fe ra, mixi xilixie xa ke soto naxan buma abadan, alo a laayidixi e bε ki naxε. A faxa na nan ma, a findi xunsare ra yunubie xa fe ra naxee rabaxi na saate fori xa waxati bun ma.¹⁶ Saate naxan findi ke fe ra, na mu kamalima sinden, fo saate tongoma faxa.¹⁷ Ke mu nōma sotode beenun saatetongoe xa faxa. A mu sotoma saatetongoe baloxi temui naxε.¹⁸ Na nan a toxi na saate singe mu tongoma wuli xanbi.¹⁹ Annabi Munsa to Ala xa seriye masen jama bε, a naxa ningee nun si kontonyie wuli tongo, a nun ye, a fa na kasan Kitaabui nun jama ma se nde ra naxan yailanxi hisopi bureχε nun yexε xabe gbeeli ra, a fa a fala, a naxε,²⁰ «Wuli nan ya naxan saate xirima wo nun Ala tagi.»²¹ Annabi Munsa man naxa wuli kasan hörömölingira ma, a nun hörömölingira yirabase birin ma.²² A seriye ki ma, fayida se birin naseniyenma wuli nan na. Yunubi mu xafarima wuli ifili xanbi.

²³ A nu lanma se naxee misaalixi fee ra ariyanna kui, e xa raseniyen sereχee ra. Ariyanna xa maraseniyenyi rabama sereχee nan na naxee fan booree bε.²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi mu soxi hörömölingira xa kui adamadie naxan yailanxi, naxan misaalixi hörömölingira ra naxan na ariyanna. A so ariyanna yati nan kui, alako a xa won ma dentegε sa Ala bε.²⁵ A mu soxi naa sanya wuyaxi, alo sereχedube kuntigi naxan soma Ala xa hörömölingira kui ne yo ne wuli nde ra, naxan mu findixi a gbe ra.²⁶ Xa a nu na ki ne nu, Ala xa Mixi Sugandixi nu lanma ne a xa töörö sanmaya wuyaxi kabi dunija föle ra. Kono na mu a ra. Yakɔsi yi waxati dɔnxɔε, a naxa mini sanmaya keren, alako a xa yunubi xa fe kana a yete sereχε saabui ra.²⁷ Adamadie faxama ne sanya keren, e fa makiiti.²⁸ Ala xa Mixi Sugandixi fan bara faxa sanmaya keren, alako a xa yunubi ba mixi gbegbe ma. A man fama ne a firin nde, kono na waxati a mu fama yunubie xa fe xa ra, a fama mixie nan bε naxee xaxili tixi kisi ra.

Isa xa sereχε

¹ Annabi Munsa xa seriye misaalixi fe fanyi nan na naxan fama fade. A findixi misaali gbansan nan na. Na nan a toxi a Annabi Munsa xa seriye mu nōma Ala batulæ

raseniyende kerenyi ra, na serexee saabui ra naxee bama ne yo ne.² Xa a sa li a nu nom a e raseniyende nu, mixie mu nu luma serexee ba ra temui birin, barima serexe keren gbansan nu nom a e xa yunubi birin xafaride kerenyi ra, na yunubi xa fe majoxunyi yati mu luma e xunyi.³ Konc ne yo ne na serexee findima maratuse nan na mixie be a yunubie na e ma.⁴ Tura nun si kontonyi wuli mu nom a yunubie bade.

⁵ Na nan a toxi, Ala xa Mixi Sugandixi to so dunipa, a naxa a masen Ala be,

«I mu wama serexe xon.

I mu wama hadiya xon.

I bara fate yailan n be.

⁶ I mu wama serexe gan daaxi xon ma,

i mu wama serexe yunubi xafari daaxi fan xon ma.

⁷ N naxa a masen, «N bara fa.

A sebexi n ma fe ra Kitaabui kui,

Ala, n na fafe i sago rabade.» »

⁸ Singe a naxa a masen,

«I mu wama serexe yo xon ma.

E mu rafan i ma.

I mu wama hadiya yo xon ma.

I mu wama serexe gan daaxi xon ma,

i mu wama serexe yunubi xafari daaxi fan xon ma.»

A nu bara na fala hali na yaamari to nu toma a xa seriye kui.⁹ Na dangi xanbi, a bara a masen,

«Ala, n na be. N bara fa i sago rabade.»

Na kui, a naxa fe singe ba na, alako fe firin nde xa ti.¹⁰ Na jnige nan a niyaxi won naseniyenxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa fate saabui ra, naxan baxi serexe ra kerenyi ra.

¹¹ Serexedube birin e xa wali rabama lox o yo lox o. E luma serexee ba ra naxee mu nom a yunubie xafaride.¹² Konc Isa tan, a to ge serexe keren bade yunubie xa fe ra, a naxa a magoro Ala yirefanyi ma, a luma dennaxe abadan.¹³ A na a mamfe a xa ti a yaxuie ma,¹⁴ barima a bara mixie rakamali kerenyi ra, a naxee raseniyenxi a xa serexe kerenyi saabui ra.

¹⁵ Ala Xaxili Seniyenxi na tagi rabama won be yi masenyi ra. A singe, a naxa a masen,

¹⁶ «Saatə nan ya n naxan tongoma Isirayila bənsəe be:

Na waxati na dangi,
n nan n ma seriye luma ne e bəne ma,
n na səbəma ne e sondonyi ma.»

¹⁷ A man naxa a masen,

«N mu ratuma e xa yunubie
nun e xa wali kovie ma sənən.»

¹⁸ Yunubi na ge xafaride temui naxe, sərəxe mu bama na yunubi xa fe ra sənən.

¹⁹ N ngaxakerenyie, na kui won bara limaniya sətə sofe ra na yire səniyenxi fisamante kui Isa wuli saabui ra. ²⁰ Isa bara na kisi kira neene rabi won be, alako won xa dangi na dugi ra naxan gbakuxi hərəməlingira kui a fate saabui ra. ²¹ Won ma sərəxədubə kuntigi to tixi Ala xa banxi xunyi ra, ²² won xa won makəre Ala ra bəne fiixə nun danxaniya ra. Na danxaniya won nalimaniyama ne, barima won bəne rasəniyenxi won ma yunubie ma, won fate fan maxaxi ye tinse ra. ²³ Won xa won xaxili ti Ala ra tunnabəxi kui, barima naxan laayidi tongoxi won be, a mu nəma na kanade. ²⁴ Won xa məeni won bore ma, alako won xa won bore ralimaniya won xa lu xanunteya nun wali fanyi kui. ²⁵ Won naxa won ma malanyie rabolo de, alə ndee na a rabafe ki naxe. A lanma won xa won bore ralimaniya. Won to a kolon Ala xa ləxəe na fafe, won naxa tagan na ma.

²⁶ Xa a sa li, won Ala xa nəndi kolon, kənə won man nu fa lu yunubi raba ra won janige ra, sərəxe gbətə mu na sənən naxan nəma won ma yunubie xafaride, ²⁷ fo gaaxui xungbe Ala xa kiiti ya ra, naxan findima te mankanə ra a matandilae be. ²⁸ Xa mixi nde Annabi Munsa xa seriye matandi, e a faxama ne kinikinitareja kui, seede firin xa na mu a ra saxan xa seedejəxəya saabui ra. ²⁹ Kənə paxankate dangima na tan na mixie be, naxee Ala xa Di maboronma e sanyi ra, e a xa saate wuli rasətə naxan e rasəniyenxi, e Ala Xaxili rasətəma naxan hinnexi e ra. ³⁰ Won yi masenyi kanyi kolon,

«N tan nan mixi gbejəxəma,
n tan nan e sare firma e ma.»

A man səbəxi, «Marigi fama ne a xa jama makiitide.» ³¹ Ala Nijə xa paxankate magaaxu.

³² Wo xa ratu na ləxəe singee ma. Wo to naiyalanyi to, wo naxa wo tunnabəxi gere xərəxəe kui naxan findixi təore ra wo be. ³³ E naxa wo konbi, e naxa wo paxankata jama ya xori. Wo fan naxa lu mixie səeti ma, naxee bara na təore məcli sətə. ³⁴ Wo naxa

kinikini geelmanie ma, wo naxa tin a ra seewe kui e xa wo harige ba wo yi ra, barima wo a kolon harige nde na wo bε naxan dangi na boore ra pon, a bu abadan.

³⁵ Wo naxa fe rabolo, wo xaxili tixi naxan na, barima na sare gbo. ³⁶ Wo hayi na tunnabexi ma, alako wo xa Ala sago rakamali, wo fa fe soto a naxan laayidixi wo bε. ³⁷ A sεbexi,

«A gbe mu luxi sɔnɔn.

Naxan lanma a xa fa, a fama ne,
a mu dugundima.

³⁸ N ma tinxintœ kisima ne danxaniya saabui ra.

Kɔnɔ xa a sa li a man naxa gbilen xanbi,
n mu jεlexinma a xa fe ra.»

³⁹ Won mu findixi fe rabεjinyie xa ra, naxee xa fe xun nakanama. Won tan findixi danxaniyatœe nan na, naxee kisima.

11

Danxaniya

¹ Danxaniya kanyi, a a xaxili tima fe nde ra a laxi naxan na. Hali a mu na fe toma a ya ra, a a kolon nɔndi nan a ra. ² Won benbae xili fanyi soto na nan ma.

³ Danxaniya saabui ra, won a kolon a Ala nan dunija daaxi a xa masenyi ra. Se naxan toma naa a fatanxi fe nan na naxan mu toma.

⁴ Danxaniya saabui ra, Habila naxa serexe ba Ala bε naxan nu fan dangife Kabilia gbe ra. Ala naxa na serexe suxu, a Habila findi tinxintœ ra a xa danxaniya saabui ra. Hali Habila to faxaxi, a naxan nabaxi danxaniya ra na findima ne masenyi ra won bε.

⁵ Danxaniya saabui ra, Enoki naxa te koore ma, a mu faxa. Mixi yo mu nɔ a tote, barima Ala nu bara a rate koore ma. Beenun a xa te, Ala nu bara a masen a Enoki rafan a ma. ⁶ Mixi mu nɔma rafande Ala ma danxaniya xanbi. Mixi naxan a makɔremma Ala ra, a lanma a xa la a ra a Ala na na, a nun a xa la a ra a Ala mixie nan sare fima naxee a fenma.

⁷ Danxaniya saabui ra, Nuha naxa kunkui banban alako a xa denbaya xa kisi. Ala nu bara banbaranyi xa fe fala a bε beenun a xa dunija li. Nuha nu gaaxu Ala ya ra. A xa danxaniya a masenma kiiti bara kana dunija bε. Nuha naxa tinxinyi soto ke ra a xa danxaniya saabui ra.

⁸ Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa Ala xui ratinme sigafe ra bɔxi ma a mu dənnaxan kolon, alako a xa menni sɔtɔ ke ra. ⁹ Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa sabati na bɔxi ma, Ala nu bara naxan laayidi a be. A naxa lu menni alɔ xɔŋe a xa kiri banxie kui, alɔ Isiyaga nun Yaxuba, naxee findixi na ketongoe ra. ¹⁰ A nu na a mamɛfe a xa taa sənbema sɔtɔ, Ala taa naxan koɔrinxi, a a ti.

¹¹ Danxaniya saabui ra, Sara ditaritare fan naxa nɔ di baride jnelexeforjna kui, barima a nu laxi a ra a Ala mu a xa laayidi kanama. ¹² Na nan a to, xemɛ kerɛn saabui ra, xemɔxi naxan mu nu nɔma di sɔtɔde sɔnɔn, na naxa bɔnsɔe xungbe sɔtɔ, «naxan xasabi maniyaxi tunbuie xasabi ra naxee na koore ma, a nun meyenyi xasabi ra naxan na baa de ra. E konti mu nɔma kolonde.»

¹³ Yi mixie bara faxa e xa danxaniya kui, e mu fee sɔtɔ naxee nu laayidixi e be. E nu laxi a ra a fanyi ra, a na laayidie mu kanama. E nu a kolon a e findixi «xɔŋee nan na dunija bende funi fari.» ¹⁴ Mixi naxee na fe mɔɔlie falama, e a masenfe ne a e na taa gbete fenfe e sabatima dənnaxe. ¹⁵ Xa e kelide xɔli nu bara e suxu nu, e nu nɔma gbilende naa. ¹⁶ Kɔnɔ e nu taa gbete fenma naxan fan e kelide be, taa naxan na ariyanna. Na kui, Ala mu yaagixi e ra, e xa a xili e Marigi Ala, barima a nu bara taa yailan e be.

¹⁷ Danxaniya saabui ra, Iburahima mu tondi Isiyaga bade sereχe ra, Ala nu a matoma temui naxe. A mu tondi a xa di kerenyi bade sereχe ra, di naxan nu laayidixi a be, ¹⁸ Ala nu bara a fala naxan ma fe ra,

«Isiyaga nan findima i bɔnsɔe ra,
i xili luma naxan xun ma.»

¹⁹ Iburahima nu a kolon a Ala sənbɛ gbo, hali Isiyaga faxa, a nu nɔma na rakelide faxe ma. Fayida na nan naba misaali ra, barima Ala a xa di ragbilen ne a ma.

²⁰ Danxaniya saabui ra, Isiyaga naxa duba Yaxuba nun Esayu be e xa simaya xa fe ra.

²¹ Danxaniya saabui ra, Yaxuba naxa duba Yusufu xa die be, a nu luxi dendoronti a xa faxa. A naxa Ala batu, a yi masuxuxi a xa xuli ra.

²² Danxaniya saabui ra, Yusufu naxa masenyi ti a xa saya makɔre, a lanma e xa naxan naba a fure ra Isirayilakae minima Misira bɔxi ra temui naxe.

²³ Danxaniya saabui ra, Munsa to bari, a barimae naxa a nɔxun kike saxan bun ma a xa tofanyi xa fe ra, e mu gaaxu mangɛ xa yaamari ya ra. ²⁴ Danxaniya saabui ra, Munsa to mo, a naxa tondi findide Firawuna xa di gine xa di ra. ²⁵ A naxa wa a xɔn ma,

a xa tɔɔre sɔtɔ Ala xa jnama ya ma, dinε a xa jnelexin yunubi ra waxati dunkedi bun ma.²⁶ A bara a kolon Ala xa Mixi Sugandixi xa magore nan fan dangi Misira naafuli ra. A nu sare matoma a fama naxan sɔtɔde yare.²⁷ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa keli Misira bɔxi ma, a mu gaaxu Firawuna xa xɔnε ya ra. A naxa a tunnabexi, barima a nu gaaxuxi Ala nan ya ra, naxan mu toma.²⁸ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa Sayamalekε Dangi Sali raba, a wuli kasan naadεe ma, alako sayamalekε naxa Isirayilakae xa di singee faxa.

²⁹ Danxaniya saabui ra, Isirayilakae naxa Xulunyumi baa igiri a xaraxi ra. Misirakae to bira e fɔxɔ ra, e naxa madula ye xɔɔra.

³⁰ Danxaniya saabui ra, Yeriko tete naxa bira a yetε ra, Isirayilakae to ge a rabilinde xi solofera bun ma.

³¹ Danxaniya saabui ra, langoe gine Raxabi naxa kisi kaafirie ya ma, barima a nu bara Isirayilaka yire rabεnyie yigiya a fanyi ra.

³² N munse sama na fari sɔnɔn? Waxati mu luma n bε n xa Gedeyon, Baraki, Samison, Yefite, Dawuda, Samuweli, nun namijɔnmee xa fee fala.³³ Danxaniya saabui ra, e naxa nɔ mangataae ra, e naxa jere tinxinyi kui, e naxa fe laayidixi sɔtɔ, e naxa nɔ yetε xaŋεe ra,³⁴ e naxa ratanga te xungbe nun santidegema ma, e xa sɛnbetareya naxa findi senbe ra, e naxa senbe sɔtɔ gere kui, e fa sɔɔri galie keri.³⁵ Gine ndee naxa e ngaxakerenyi faxaxie to, naxee rakelixi faxε ma. Mixi ndee naxa paxankata, e tondi minide na tɔɔre kui, alako e xa marakeli fanyi sɔtɔ.³⁶ Mixi ndee naxa bɔnbɔ, e mayele sɔtɔ, e lu geeli kui, e xirixi yɔlɔnxɔnyi ra.³⁷ Mixi ndee naxa magɔnɔ, e naxa tɔɔrɔ, e naxa a ibolon, e naxa faxa santidegema ra. Ndee naxa lintan, yεxεe nun si kiri ragoroxi e ma, se birin baxi e yi ra, e paxankataxi, e halakixi,³⁸ e nu fa lintan gbengberenyi ma, geyae longori ra, fɔnmee nun yilie kui. A mu nu lanma dunija mixie xa na binyε sɔtɔ na danxaniyatɔee xa lu e ya ma.³⁹ Na mixi naxan birin xili fanyi sɔtɔ e xa danxaniya saabui ra, e mu fee sɔtɔ naxee nu laayidixi e bε.⁴⁰ Ala mu tin e xa fe xa kamali won xanbi. A bara fe fanyi janige won be naxan dangi fe singe ra.

Tunnabexi

¹ Na danxaniyatɔe gali, naxee bara e xa danxaniya masen dunija bε, e man xa findi misaali ra won bε. Won xa fe birin nun yunubi birin nabolo naxan won tɔɔrɔma

won ma jere kui. Won xa won gi tunnabexi ra kira xon ma Ala naxan saxi won ya ra.² Won xa won ya ti Isa ra, naxan danxaniya kira rabixi won be, naxan fama won ma danxaniya rakamalide. Isa tin ne wuri magalanbuxi xa toore ra, alako a xa seewa yare. A mu gaaxu na yaagi ra. Na kui, a xa faxe dangi xanbi, a naxa a magoro Ala xa kibanyi yirefanyi ma.

³ Wo xa ratu a xa misaali ma, a tooroxi ki naxe yunubitoe saabui ra, alako wo naxa tagan, limaniya naxa ba wo yi ra.⁴ Wo mu yunubi gerexi sinden, han wo wuli xa mini.⁵ Wo tan, Ala xa die, wo bara neemu Ala xa masenyi ma wo ralimaniyaxi naxan na, a falafe ra,

«N ma di, i naxa yo Marigi xa marakorosi ma,
limaniya naxa ba i yi ra, a i xuruma temui naxe.

⁶ Marigi a xanuntenyi nan xuruma.

A naxee birin kolonxi a xa die ra, a e naxankata.»

⁷ Wo xa tin na ra, barima Ala na wo xurufe ne alo a xa die. Di mundun na, naxan baba mu a xuruma?⁸ Xa Ala mu wo xuruma, alo di birin xuruma ki naxe, a luxi ne alo wo mu findixi a xa die ra, a lima a halale mu wo ra.⁹ Won babae won xuruma dunija, won fan e binya. A mu lanma won xa tin a ra, Baba Ala naxan na ariyanna, a xa won xuru alako won xa kisi?¹⁰ Won babae nu won xuruma waxati di nan bun ma e yete xaxili ra, kono Ala tan won xuruma won ma munafanyi yati nan ma fe ra, alako won xa lu Ala xa seniyenyi kui.¹¹ Na xurui xoroxo, a mu mixi rasewama a fol, kono a donxe ra, a foxi tinixinxi raminima ne yare bojesa kui.

¹² Na na a ra, wo xa wo senbe so, wo tan naxee belexee taganxi, naxee xinbi tooroxi.¹³ Wo xa wo jere kira tinixinxi xon ma, alako mabenye naxa telexun, e xa yalan.¹⁴ Lanyi xa lu wo nun mixie tagi. Wo xa lu seniyenyi kui, xa na mu a ra wo mu Marigi toma.¹⁵ Wo xa meeni wo bore ma, alako mixi yo naxa mini Ala xa hinne kui. Wo naxa lu xono ra wo bore ma, na fa mixi gbegbe toor wo ya ma.¹⁶ Wo meeni de! Wo naxa yene raba. Wo naxa seriye kana alo Esayu, naxan a xa forija tide masaraxi bande lenge keran xa fe ra.¹⁷ Wo a kolon a to nu waxi a baba xa duba a be, a xa forija ke soto, a baba naxa tondi. Esayu naxa a mayandi yaye ra, kono a baba mu tin na ra.

¹⁸ Wo mu wo makore na yire ra wo xa wo belexe din a ra alo Isirayilakae fe naxan to gbengberenyi ma. Te nun nuxui foore nu na geya fari dennaxe, foye xungbe nu bonbo a ra.¹⁹ Wo mu sara xui nun Ala xui magaaxui mexi. Isirayilakae to na me, e naxa Munsa

mayandi alako e naxa na xui mē sōnōn.²⁰ E naxa gaaxu Ala xa yaamari ya ra, «Mixi nun sube yo din yi geya ra, na kanyi fama nē magōnode, a faxa.»²¹ Na fe nu magaaxu han Annabi Munsa naxa a fala, «N bara gaaxu han n bara seren.»

²² Kōnō wo tan bara wo maso Siyoni geya yire ra, Ala Nijē xa taa naxan na ariyanna, Darisalamu naxan na koore ma, maleke wulu wulu malanxi dēnnaxē seewē kui.

²³ Ala xa jama fan na na, naxee xili sēbexi buki kui ariyanna. E findixi Ala xa di singee nan na. Dunija Makiitima Ala na menni nē, a nun tinxintōe nii naxee xa fe bara kamali.

²⁴ Isa fan na naa, naxan bara findi saabui ra saate neenē rakamalife ra, naxan wuli bara findi serexē ra. Na fan dangi Habilā gbe serexē ra.

²⁵ Wo naxa tondi Ala xa masenyi ra. Mixi naxee tixi dunija bēndē funi fari, e to tondi na masenyi ra, e naxa jaxankate sōtō. Yakōsi, won munse sōtōma sōnōn xa a sa li won tondima masenyi ra, naxan fatanxi Ala yati yati ra naxan na koore ma?²⁶ Singe Ala xui naxa bōxi raseren, kōnō yakōsi a bara laayidi tongo, «N man bōxi raserenma nē, kōnō yi biyaasi n koore fan naserenma nē.»²⁷ A to a fala, «n man,» na nu wama a masenfe nē a se daaxi birin naserenma nē, a fa kana. Fe naxan mu raserenma, na nan luma, a mu kana.²⁸ Won fama lude mangēya niini naxan bun ma, na tan mu serenma, na mu kanama. Na kui, won xa Ala tantu, won xa a batu yaragaaxui nun binyē ra a wama naxan xōn,²⁹ barima won Marigi Ala luxi nē alō te naxan se birin ganma.

13

Marasi danxaniyatōee bē

¹ Wo xa wo tunnabexi wo bore maxanufe ra ngaxakerenya kui. ² Wo xa xōrē rasēnē a fanyi ra. Mixi ndee xōrē yigiyama nē, a fa sa li e mu a kolon xa maleke na a ra.
³ Wo xa ratu geelimanie ma nun mixie ma naxee jaxankataxi. Wo xa fe fanyi raba e bē alō wo birin na fate bēndē kerēnan kui.

⁴ Wo birin xa futi binya. Yēnē nun langoeja naxa lu wo ya ma, barima Ala fama nē na sēniyentareja makiitide. ⁵ Wo naxa a lu kōbiri xa fe mile xa wo rajere. Naxan na wo yi, wo xa wo wasa so nē. Ala yati naxa a masen, «N mu i rabējinma, n mu i raboloma.»⁶ Na nan a toxi won nōma a falade limaniya ra, «N Marigi n demenma, n mu gaaxuma. Adama tan nōma munse rabade n na kōrē?»⁷ Wo xa ratu wo xa yareratia ma, naxee bara Ala xa masenyi masen wo bē. Wo xa e jērē ki mato, e xa danxaniya xa findi misaali ra wo bē.

⁸ Ala xa Mixi Sugandixi Isa mu masarama. A nu na ki naxε xoro, a man na na ki ne to, a man luma na ki ne abadan, na birin kεja kerεn. ⁹ Wo naxa bira xaranyi mooli gbetee fɔxɔ ra. Wo bɔŋε xa senbe so Ala xa hinne saabui ra. Yaamarie, donse raharamuxie xa fe ra, nee mu nɔma wo malide. ¹⁰ Hɔrɔmɔlingira walikee mu nɔma sereχε donde naxan baxi won tan bε. ¹¹ Sereχedubε kuntigi xuruse wuli bama ne sereχε ra hɔrɔmɔlingira kui yunubie xa fe ra, kɔnɔ na xuruse fate tan ganma ne taa fari ma. ¹² Na nan a toxi, Isa fan to wa jnama raseniyenfe a yetε wuli saabui ra, a naxa paxankata taa fari ma. ¹³ Won fan xa bira a fɔxɔ ra na yaagi kui taa fari ma, ¹⁴ barima won na taa naxan kui, a mu buma. Won taa nan fenfe naxan fama fade.

¹⁵ Won xa tantui fi Ala ma sereχε ra temui birin Isa saabui ra. Na sereχε findima won ma masenyi nan na naxan a xili matɔxɔma. ¹⁶ Wo man naxa neemū fe fanyie rabade mixie bε. Wo xa wo booree ki, barima na fe moolie findima sereχee nan na naxee rafanxi Ala ma. ¹⁷ Wo xa wo xa yareratie xui ratinmε, wo xa e xa yaamarie suxu, barima e na meenife wo ma, alako wo naxa gibilen Ala fɔxɔ ra, xa na mu a ra na dentegε sa fama ne e tɔɔrɔde. Wo xa fe birin naba alako e xa nɔ na dentegε sade seewε kui bɔŋε mawa xanbi, barima na nan findima wo xa munafanyi ra.

¹⁸ Wo xa Ala maxandi muxu bε, barima muxu a kolon muxu xaxili fiixε, muxu wama jerefe fe fanyi mɔɔli birin nan kui. ¹⁹ Wo man xa Ala maxandi muxu bε, alako n xa nɔ gibilende wo yire mafuren mafuren.

²⁰ Ala naxan bɔŋesa fima mixie ma, Ala naxan won Marigi Isa rakeli faxε ma, Isa naxan meenima a xa mixie ma a xa saate wuli saabui ra, saate naxan mu kanama abadan, ²¹ Ala xa feerε birin fi wo ma alako wo xa nɔ a sago rabade. Ala xa fe lu won bɔŋε ma naxan nafan a ma a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matɔxɔe na a bε abadan. Amina.

²² N ngaxakerenyie, wo xa wo haake to n bε yi masenyi xa fe ra, barima n mu wɔyεnyi xɔnkuyaxi a gbe ra. ²³ Wo xa a kolon won ngaxakerenyi Timote bara a yetε sɔtɔ. Xa a mu bu fade, muxu birin fama ne wo yire. ²⁴ Wo xa wo xa yareratie nun seniyentε birin xeebu muxu bε. Italikae naxee na be, e fan bara wo xeebu. ²⁵ Ala xa hinne wo birin na.